NN 32/2021 (31.3.2021.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-663/2020 od 23. ožujka 2021.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

702

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, odlučujući o prijedlogu za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 23. ožujka 2021. donio je

ODLUKU

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske i ukidaju se članci 29. stavak 1. i 30. stavak 2. Zakona o energetskoj učinkovitosti (»Narodne novine« broj 127/14., 116/18. i 25/20.).

II. Ukinuti članci 29. stavak 1. i 30. stavak 2. Zakona o energetskoj učinkovitosti (»Narodne novine« broj 127/14., 116/18. i 25/20.) prestaju važiti 15. rujna 2021.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Zakon o energetskoj učinkovitosti (»Narodne novine« broj 127/14.) donio je sedmi saziv Hrvatskog sabora na sjednici održanoj 17. listopada 2014. Zakon o energetskoj učinkovitosti proglasio je predsjednik Republike Hrvatske 23. listopada 2014., a stupio je na snagu 6. studenoga 2014.

Zakon o energetskoj učinkovitosti je potom mijenjan i dopunjavan dva puta:

– Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o energetskoj učinkovitosti (»Narodne novine« broj 116/18.) i

– Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o energetskoj učinkovitosti (»Narodne novine« broj 25/20.).

2. Na temelju članka 38. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 29. stavka 1. i članka 30. stavka 2. Zakona o energetskoj učinkovitosti podnijela je 18. veljače 2020. Goranka Herljević, odvjetnica iz Zagreba (u daljnjem tekstu: predlagateljica).

3. Izmjenama i dopunama Zakona o energetskoj učinkovitosti iz 2018. i 2020. godine osporeni članak 29. stavak 1. i članak 30. stavak 2. nisu mijenjani. U nastavku odluke Zakon o energetskoj učinkovitosti koji je danas na snazi označava se pokratom: ZoEU.

4. Na temelju članka 25. stavka 1. Ustavnog zakona, Ustavni sud je od Ministarstva zaštite okoliša i energetike Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zatražio očitovanje o navodima iz prijedloga. Očitovanje klasa: 011-01/20-01/125, urbroj: 517-06-2-1-20-2 od 19. lipnja 2020. zaprimljeno je 29. lipnja 2020.

5. U skladu s člankom 27. stavkom 6. Ustavnog zakona od raspravljanja i odlučivanja u ovom predmetu izuzela se sutkinja Ingrid Antičević Marinović, te suci Josip Leko i Davorin Mlakar.

II. OSPORENE ODREDBE ZoEU-a

6. Članci 29. i 30. ZoEU-a glase (osporene odredbe u tekstu je istaknuo Ustavni sud):

»Članak 29.

(1) Odluku o sklapanju ugovora o energetskom učinku višestambene zgrade, u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 61. ovoga Zakona, s pružateljem energetske usluge suvlasnici zgrade donose temeljem natpolovične većine glasova suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika nekretnine.

(2) Osoba ovlaštena za sklapanje ugovora u ime i za račun suvlasničke zajednice određuje se odlukom iz stavka 1. ovoga članka. Ako se odlukom ne odredi osoba ovlaštena za sklapanje ugovora o energetskom učinku višestambene zgrade, takav ugovor potpisuje upravitelj zgrade.

(3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka, uz sadržaj propisan odredbom članka 26.a. ovoga Zakona, mora sadržavati odredbe kojima se određuje:

1. da je vrijednost zajamčene uštede veća ili jednaka od troškova naknade za ugovorenu energetsku uslugu, uz obvezu pružatelja energetske usluge da o svome trošku održava one dijelove zgrade u koje je uloženo temeljem ugovora o energetskom učinku od strane pružatelja energetske usluge

2. da rizik ostvarivanja zajamčene uštede snosi pružatelj energetske usluge

3. da sredstva za izvođenje energetske usluge u cijelosti osigurava pružatelj energetske usluge

4. da se naknada za energetsku uslugu izračunava u odnosu na raniju prosječnu potrošnju za svakog suvlasnika zgrade u zadnje tri godine, osim ako se svi suvlasnici zgrade ne usuglase drukčije

5. da obveza plaćanja naknade za energetsku uslugu nastaje u trenutku kada je ušteda stvarno i nastupila

6. da visina naknade za energetsku uslugu ne može prelaziti razliku iznosa ostvarene uštede

7. trajanje obveze plaćanja naknade za energetsku uslugu

8. da naknada za energetsku uslugu uključuje naknadu vrijednosti ugrađenih dijelova i povećanja vrijednosti zgrade s tog osnova, te

9. ništetnost ugovorne odredbe kojom bi se korisnici kao cjelina obvezivali na plaćanje neostvarene uštede.

(4) Ugovorom o energetskom učinku višestambene zgrade može se odrediti da se pružatelju energetske usluge odredi razuman rok za otklanjanje nedostataka zbog kojih se zajamčena ušteda ne ostvaruje. Ako se u dodatnom roku zajamčena ušteda ostvari, nastavit će se plaćanje naknade za energetsku uslugu prema ugovoru o energetskom učinku. Pružatelj energetske usluge nema pravo na naknadu za uštedu koja nije ostvarena.

(5) Svaki suvlasnik može osporiti ostvarenje ušteda dokazom ušteda izrađenim u skladu s pravilnikom iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) Ako neki od suvlasnika zgrade ne daju podatke potrebne za izračun prosječne potrošnje iz stavka 3. točke 4. ovoga članka, potrošnja će se utvrditi procjenom, i to kao prosječna potrošnja s obzirom na relevantne tehničke uvjete te suvlasničke jedinice. Pružatelj energetske usluge dužan je, na zahtjev suvlasnika čija je potrošnja utvrđena procjenom nakon dostave relevantnih podataka, taj izračun korigirati.

(7) U slučaju neostvarivanja zajamčene uštede, suvlasnici zgrade nisu dužni ispuniti odredbe ugovora iz stavka 2. ovoga članka kojima bi se postizao jednak učinak. Ugrađeni dijelovi u zgradu u tom su slučaju u vlasništvu naručitelja energetske usluge.

(8) U slučaju raskida ugovora o energetskom učinku višestambene zgrade, zbog neostvarivanja zajamčene uštede, pružatelj energetske usluge dužan je o svom trošku vratiti zgradu u prvobitno stanje, ako je to moguće. Ako isto nije izvedivo ugrađeni dijelovi ostaju vlasništvo vlasnika zgrade bez dodatnih troškova za naručitelja energetske usluge.

(9) Ništetna je ugovorna odredba ugovora o energetskom učinku višestambene zgrade kojom bi se korisnici kao cjelina obvezivali na plaćanje neostvarene uštede.

Ugovor o izvođenju radova na energetskoj obnovi višestambene zgrade

Članak 30.

(1) Energetska obnova višestambene zgrade provodi se sukladno nacionalnim programima energetske obnove višestambenih zgrada. Korisnici sredstava iz programa energetske obnove višestambenih zgrada su suvlasnici tih zgrada kao naručitelji energetske obnove, osim ako nije drukčije ugovoreno između suvlasnika kao naručitelja i pružatelja usluga i izvođača radova za energetsku obnovu.

(2) Odluku o sklapanju ugovora o izvođenju radova na energetskoj obnovi za višestambenu zgradu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 9. ovog Zakona donose suvlasnici zgrade temeljem natpolovične većine glasova suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika nekretnine.

(3) Osoba ovlaštena za sklapanje ugovora u ime i za račun suvlasničke zajednice određuje se odlukom iz stavka 2. ovoga članka. Ako se odlukom ne odredi osoba ovlaštena za sklapanje ugovora o energetskom učinku, takav ugovor potpisuje upravitelj zgrade.

(4) Ugovorom o izvođenju radova na energetskoj obnovi za višestambene zgrade smatra se ugovor ili skup povezanih ugovora kojima se naručuje usluga ili radovi za provedbu mjera energetske učinkovitosti.

(5) Ugovor iz stavka 4. ovoga članka mora biti u pisanom obliku i sadržava:

1. popis imena svih suvlasnika – naručitelja s osobnim identifikacijskim brojem razmjerom njihova suvlasništva u višestambenoj zgradi te dokaz o postignutoj suglasnosti za ugovaranje energetske obnove u skladu sa stavkom 2. ovoga članka

2. naziv i sjedište te osobni identifikacijski broj izvođača radova na energetskoj obnovi zgrade

3. opis mjera koje će se poduzeti u energetskoj obnovi višestambene zgrade radi poboljšanja njezine energetske učinkovitosti

4. procjenu energetskog svojstva zgrade s izračunom pretpostavljene uštede energije koja će se ostvariti energetskom obnovom zgrade

5. način financiranja provedbe mjera u energetskoj obnovi višestambene zgrade radi poboljšanja njezine energetske učinkovitosti

6. rok važenja ugovora i ugovornih obveza.

(6) Obvezni prilog ugovora iz stavka 4. ovoga članka je Projekt s troškovnikom, uz tehničko rješenje zgrade i dokaze pretpostavljenog smanjenja potrošnje energije u zgradi prema metodologiji utvrđenoj pravilnikom iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Upravitelj zgrade koja sklopi ugovor iz stavka 4. ovoga članka obvezan je dostaviti podatke o potrošnji energije za tu zgradu, nacionalnom koordinacijskom tijelu, odnosno u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije sukladno pravilniku iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.«